
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

מדיניות החוץ האמריקנית מאז 1945: צמתים וגישות - 58351

תאריך עדכון אחרון 09-09-2013

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בינלאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): נעם כוכבי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: nkochavi@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: שלישי 1400-1500

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

ניתוח הדינמיקה של מדיניות החוץ האמריקנית

מטרות הקורס:

קורס זה מציג מבט פנורמי על מדיניות החוץ האמריקנית מאז 1945. הקורס משלב מימד תיאורטי ומימד אמפירי. במימד התיאורטי, יוצגו ההסברים המרכזיים המשמשים כיום לניתוח מדיניות החוץ האמריקנית, תוך חידוד הרגישות לגישות המובילות כיום בהבנת מדיניות החוץ בכלל. במימד האמפירי, תפרש בפני הסטודנט תמונה מייצגת של דמויות ופרשיות נבחרות שהותירו חותם על התפתחות מדיניות החוץ האמריקנית. זאת, תוך הדגשת דילמות לגבי תפישת התפקיד הרצוי (תועלתית) והראוי (ערכית) לארה"ב במדיניות חוץ. הזרקור יופנה בעיקר להתמודדות עם התפקיד ההגמוני, בשני מכלולים: התפתחות האסטרטגיה האמריקנית הגלובלית; ומעורבות ארה"ב במזרח התיכון בכלל ובסכסוך הערבי-ישראלי בפרט.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לזהות את הגורמים המשפיעים על מדיניות החוץ האמריקנית ואת יחסי הגומלין ביניהם; להצביע על הרקע ההסטורי והמימדים הפסיכולוגיים והבירוקרטיים בתהליך קבלת ההחלטות במדיניות חוץ בארצות הברית; להציג את תהליך קבלת ההחלטות באירוע מפתח בתולדות מדיניות החוץ האמריקנית

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, דיון ומצגות סטודנטים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

א. מבוא ויסודות

1. כיצד חוקרים את מדיניות החוץ האמריקנית כיום?

2. האידאולוגיה האמריקנית במדיניות חוץ

3. דעת קהל והקונגרס

ב. הסברים מרכזיים

4. הגישה הסטרוקטורלית-מערכתית (ועלייתה ונפילתה של המלחמה הקרה)

5. "גישת התאגידים": מדיניות חוץ כפונקציה של אוליגרכיה כלכלית

6. הגישה הבירוקרטית וסגנון הניהול הנשיאותי: בוש ומלחמת המפרץ הראשונה

7. תהליכים פסיכולוגיים בקבוצה הקטנה: חשיבה קבוצתית, אנלוגיות, בוש הבן ועיראק

8. קהיליית מדיניות החוץ: מחלקת המדינה והיועץ לבטחון לאומי

9. התהליך המודיעיני וכשליו

10. פסיכולוגיה רגשית - גישות תרבותיות

ג. מקרי מפתח גלובליים בעידן המלחמה הקרה

-
11. פרנקלין רוזוולט, מלחמת העולם השנייה ותכנון הסדר העולמי
 12. אסטרטגיה-רבתי למלחמה הקרה: טרומן, קנן ומדיניות הבלימה
 13. אייזנהואר, קנדי וסין: החמצת הזדמנות?
 14. קיסינג'ור; ומבקריו משמאל ומימין
 - ד. ארצות הברית במזרח התיכון בעידן המלחמה הקרה

15. דפוסים המעורבות האמריקנית עד 1967
16. ניכסון-קיסינג'ור; מלחמת יום כיפור ודיפלומטיית הדילוגים
17. קרט, זכויות האדם וקמפ דייויד
- ה. העידן הנוכחי

18. "עולמו של קלינטון": אתגר התכנון האסטרטגי לנוכח "משבר הזדמנות"
19. מצגות סטודנטים
20. מצגות סטודנטים
21. מצגות סטודנטים
22. מצגות סטודנטים
23. מצגות סטודנטים
24. מצגות סטודנטים
25. אתגר ההגמוניה הנשחקת: אירופה המערבית
26. אתגר ההגמוניה הנשחקת: סין
27. ומה הלאה? האם אמריקה שוקעת?

חומר חובה לקריאה:

מדיניות החוץ האמריקנית במאה העשרים: אישים, צמתים וגישות (58351)

דר' אסתר; נעם כוכבי

שנה"ל תשע"ד

סמינר שנתי

יום ג' 12.30-14.15;

אולם:

שעות קבלה: ג' 14.00-15.00;

חדר 5309

תיאור הקורס

קורס זה מציג מבט פנורמי על מדיניות החוץ האמריקנית מאז 1945. הקורס משלב מימד תיאורטי ומימד אמפירי. במימד התיאורטי, יוצגו ההסברים המרכזיים המשמשים כיום לניתוח מדיניות החוץ האמריקנית, תוך חידוד הרגישות לגישות המובילות כיום בהבנת מדיניות החוץ בכלל. במימד האמפירי, תפרש בפני הסטודנט תמונה מייצגת של דמויות ופרשיות נבחרות שהותירו חותם על התפתחות מדיניות החוץ האמריקנית. זאת, תוך הדגשת דילמות לגבי תפישת התפקיד הרצוי (תועלתית) והראוי (ערכית) לארה"ב במדיניות חוץ. הזרקור יופנה בעיקר להתמודדות עם התפקיד ההגמוני, בשני מכלולים:

התפתחות האסטרטגיה האמריקנית הגלובלית; ומעורבות ארה"ב במזרח התיכון בכלל ובסכסוך הערבי-ישראלי בפרט.

חובות הקורס

1. נוכחות (80% חובה)
2. קריאה שוטפת
3. השתתפות (10% מארבע נ"ז)
4. רפרט כתוב (50% מארבע נ"ז)
5. רפרט בכיתה והגשת מתווה העבודה (40% מארבע נ"ז בסך הכל)
6. הגשת עבודה סמינריונית

רפרט כתוב: בסיום סימסטר א' תוגש עבודה קצרה (עד שבעה עמודים) המנתחת מסמך/קבוצת מסמכים/מאמר/ייצוג תרבותי שהותיר חותם משמעותי על מקרה הבוחן אותו תנתחו בסמינר. נושא הרפרט צריך להיות מאושר על ידי. מתווה העבודה: בשיעור הראשון לאחר חופשת הסימסטר יוגש מתווה העבודה הסמינריונית, שיכלול שאלת מחקר, הערכה ראשונית של הספרות הרלוונטית, מהלך הטיעון (ההסברים שנבחרו לניתוח הסוגיה) וביבליוגרפיה ראשונית. זאת לאחר פגישה אישית איתי. הרפרט בע"פ יציג בכיתה או את תמצית הממצאים של הרפרט הכתוב או את המתווה הראשוני של עבודת הסמינר. תאריכי ההצגות יופצו לתלמידים בתום הסימסטר הראשון. עבודה סמינריונית: עבודה מחקרית בהיקף של עד שלושים עמודים (לא כולל ביבליוגרפיה והערות סיום), פונט 12, רווח כפול. תאריך הגשה הוא חודש מסיום סימסטר א' ב' א'. ההגשה במזכירות החוג.

נושא העבודה צריך להיות מאושר על ידי.

מבנה הקורס

א. מבוא ויסודות

1. כיצד חוקרים את מדיניות החוץ האמריקנית כיום?
Robert J. McMahon, "Toward a Pluralist Vision: The Study of American Foreign Relations as International History and National History," in Hogan and Paterson, *Explaining the History*, 2nd ed., 35-50. (M)

2. האידאולוגיה האמריקנית במדיניות חוץ

- Michael Hunt, "Ideology," in Hogan and Paterson, *Explaining the History of American Foreign Relations*, 2nd ed. (Cambridge, 2004). (M)

3. דעת קהל והקונגרס

- Melvin Small, "Public Opinion," in Hogan, *Explaining the History*, 1st edition, 165-176. (M)

- John Tower, "Congress versus the President: The Formulation and Implementation of U.S. Foreign Policy," *Foreign Affairs* (Winter 1987-8) (M)

ב. הסברים מרכזיים

4. הגישה הסטרוקטורלית-מערכתית (ועלייתה ונפילתה של המלחמה הקרה)

John L. Gaddis, "The Long Peace: Elements of Stability in the Postwar International System," in Gaddis, *The Long Peace: Enquiries into the History of the Cold War* (1987). (M)

5. "גישת התאגידים": מדיניות חוץ כפונקציה של אוליגרכיה כלכלית
Thomas McCormick, "Hegemony and the World System," in Thomas G. Paterson, *Major Problems in American Foreign Policy*, 4th edition, 25-36. (M)

Emily S. Rosenberg, "Economic Interest and United States Foreign Policy," in Gordon Martel (ed.), *American Foreign Relations Reconsidered*, 43-48. (M)

6. הגישה הבירוקרטית וסגנון הניהול הנשיאותי: בוש ומלחמת המפרץ הראשונה
J. Garry Clifford, *Bureaucratic Politics*, in Hogan, *Explaining*, 1st edition, 41-50. (M)
Thomas Preston, *The President and his Inner Circle*, chap. 1. (M)

7. תהליכים פסיכולוגיים בקבוצה הקטנה: חשיבה קבוצתית, אנלוגיות, בוש הבן ועיראק

Irving L. Janis, *Victims of Groupthink: A Psychological Study of Foreign Policy Decisions and Fiascos* (Boston: Houghton Mifflin, 1972), introduction. (M)

Garthoff, Raymond L. "On Estimating and Imputing Intentions." *International Security* 2:3 (Winter 1978): 22-32. (M)

Text: Charles Krauthammer, "The Imperial Era," in Andrew U. Bacevich, ed., *The Imperial Tense: Prospects and Problems of American Empire* (Chicago, 2003), pp. 47-65.

Text: G. John Ikenberry, "Imperial Ambitions," in Bacevich, ed., *The Imperial Tense*, pp. 183-202.

8. קהיליית מדיניות החוץ: מחלקת המדינה והיועץ לבטחון לאומי

I.M. Destler, "The Rise of The National Security Assistant, 1961-1981," in Kegley and Witkopf, *Perspectives on American Foreign Policy* (New York: St. Martin's Press, 1983), 260-281. (M)

Leslie H. Gelb, "Why Not the State Department?" in *Ibid.*, 282-299. (M)

9. התהליך המודיעיני וכשלו

Robert Jervis, *Why Intelligence Fails: Lessons from the Iranian Revolution and the Iraq War* (Ithaca, 2010), chap. 4. (M)

10. פסיכולוגיה רגשית - וגישות תרבותיות
Richard H. Immerman, "Psychology," in Hogan, *Explaining the History*. (M. סרוק
בצוותא עם המאמר של מקמהון מן השיעור הראשון ומצוי שם)

Gerald Horne, "Race to Insight: the U.S. and the World, White Supremacy, and Foreign Affairs," in Hogan and Paterson, *Explaining the History of American Foreign Relations*, 2nd ed. (Cambridge, 2004). (M)

ג. מקרי מפתח גלובליים בעידן המלחמה הקרה
11. פרנקלין רוזוולט, מלחמת העולם השנייה ותכנון הסדר העולמי
Gerhard L. Weinberg, *Visions of Victory: the Hopes of Eight World War II Leaders* (Cambridge: Cambridge University Press, 2005), 177-210. (M)

Text: Henry Luce, "The American Century," in Michael Hunt, *The World Transformed: 1945 to the Present, a Documentary Reader* (Boston, 2004), pp. 10-13. (M)

12. אסטרטגיה-רבתי למלחמה הקרה: טרומן, קנן ומדיניות הבלימה
Melvyn P. Leffler, "The Emergence of an American Grand Strategy," *The Cambridge History of the Cold War*, vol. 1 (Cambridge, 2010). (M)

13. איזנהואר, קנדי וסין: החמצת הזדמנות?
Noam Kochavi, *A Conflict Perpetuated* (Westport, 2002), chap. 1. (M)

14. קיסינג'ור ומבקריו משמאל ומימין
Jeremi Suri, *Henry Kissinger and the American Century* (Boston, 2007), chap. 5.

ד. ארצות הברית במזרח התיכון בעידן המלחמה הקרה

15. דפוסי המעורבות האמריקנית עד 1967
Douglas Little, *American Orientalism*, Chapel Hill, 2002, 267-284. (M)

16. ניכסון-קיסינג'ור, מלחמת יום כיפור ודיפלומטיית הדילוגים
Jeremi Suri, *Henry Kissinger and the American Century* (Cambridge, 2007), pp. 249-275. (M)

*Text: "The US and the October War" (National Security Archive internet resource)

17. קרט, זכויות האדם וקמפ דייוויד

-אברהם בן-צבי, מטרומן ועד אובמה: עלייתם וראשית שקיעתם של יחסי ארצות הברית-ישראל (תל אביב, 2011), פרק 11.

ה. העידן הנוכחי

18. "עולמו של קלינטון": אתגר התכנון האסטרטגי לנוכח "משבר הזדמנות"
Text: U.S. National Security Review 12, March 1989, in Westad and Hanhimaki, *The Cold War*, pp. 595-597.

"Navigating the Unknown," Introduction to *In Uncertain Times: American Foreign Policy after the Berlin Wall and 9/11*, eds. Melvyn P. Leffler and Jeffery W. Legro (Ithaca, 2011), pp. 1-11.

19. מצגות סטודנטים

20. מצגות סטודנטים

21. מצגות סטודנטים

22. מצגות סטודנטים

23. מצגות סטודנטים

24. מצגות סטודנטים

25. אתגר ההגמוניה הנשחקת: אירופה המערבית

Donald Puchala, "The Atlantic Community in the Age of International Terrorism," *Journal of Transatlantic Studies* 3:1 (Spring 2005), 89-104. (J)

26. אתגר ההגמוניה הנשחקת: סין

*Aaron Friedberg, *Contest for Supremacy: China, America and the Struggle for Mastery in Asia* (New York: Norton, 2010), pp. 1-8, 264-284.

27. ומה הלאה? האם אמריקה שוקעת?

Text: *Joseph Lieber, "Can the US Retain Primacy," *Israel Journal of Foreign Affairs* 3 (2011), pp. 23-36. (M)

Text: *Bruce Jentleson and Steven Weber, "America's Hard Sell," *Foreign Policy* (Nov./Dec. 2008), pp. 43-49. (אינטרנט גישת)

Text: *Robert Kagan, "End of Dreams, Return of History," *Policy Review* (Aug./Sept. 2007). (אינטרנט גישת)

American Foreign Policy during the 20th Century

This course introduces the student to American foreign policy since 1945. The first part highlights key episodes in the course of American foreign relations. Partly on this empirical basis, the second part juxtaposes the explanations currently prominent in this research field.

חומר לקריאה נוספת:
אין

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 20 %
השתתפות 5 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 25 %
פרויקט מחקר 50 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
אין